

SAFETY!

MAGAZINE VOOR
PROFESSIONALS
IN VEILIG WERKEN

JAARGANG 4 - 2011

5

SAFETY!BOOKS

13

IS VEILIGHEID JOUW ZAAK?
EEN LEIDRAAD

SAFETY!CARRIÈRE

19

DE VEELZIJDIGE CULTUUR
VAN EEN FAMILIEBEDRIJF

SAFETY!Q&A

27

DE JUISTE MANIER OM EEN
MANGAT TE BEVEILIGEN

Sdu UITGEVERIJ

Complex proces vertalen

Bert Kerseboom pakt arbeidsrisico's softwarematig aan.

4

Einde lokale verschillen

Het Rijk wil meer grip krijgen op toezicht BRZO-bedrijven.

10

Impact op de omgeving

Hoe borg je Interne en externe veiligheidsisen?

20

Bert Kerseboom heeft een passie voor managementsystemen. Met zijn zakenpartner Roel Knol zette hij in 1992 het softwarebedrijf KMO op. Samen met hun team ontwikkelen ze software om organisaties te ondersteunen bij het voldoen aan wet- en regelgeving.

TEKST: SIPKE BAARMA FOTO'S: CETERA

Arbeidsrisico's

Software voor borging KAM-zorg

Voor de oprichting van KMO werkte Kerseboom bij Rood Testhouse al samen met zijn huidige zakenpartner Roel Knol en wel bij het testen van elektronica. 'In verschillende rollen waren we actief bij de juiste uitvoering van testen in het kader van kwaliteitsprocedures, oorspronkelijk bekend als *allied quality assurance publications* (AQAP). Deze waren voorloper van kwaliteitsstandaard zoals de ISO 9000 serie. Wij waren toen al bezig om de uitvoering van de procedures te automatiseren. Roel in de rol van programmeur, ik de rol van bewaker van voortgang van de testprocessen.' Bert Kerseboom heeft een brede ervaring in logistiek, industrie en dienstverlening. De rode draad is zijn interesse in het omzetten van bedrijfsprocessen naar een logische takenstructuur en zijn fascinatie voor de mogelijkheden van software ter ondersteuning van dat proces. 'Het begon al te kriebelen in de tijd dat ik bij Stork Werkspoor als troubleshooter werkzaam was. Mijn taak was om producten met een afwijking (*non-conformance*) via een herstelproces weer geschikt te maken voor gebruik. Hier is de basis gelegd voor het *out of the box* denken, want afwijkingen die plan je niet van te voren, laat staan dat er standaard oplossingen voor zijn. Tijdens mijnperiode bij Stork

Werkspoor werd er nog gewerkt met ponskaarten voor de automatisering van het voorraadbeheer en om verwerkingsfouten te voorkomen werd elke voorraadmutatie door twee verschillende personen ingevoerd. Pas als beide hetzelfde resultaat hadden mocht de mutatie verwerkt worden. Het is bijzonder om te constateren dat we, dertig jaar na dato, bij KMO dit proces van het twee keer invoeren van mutaties, binnenkort weer gaan toepassen bij onze database *Toxic.nl* (een online databank met actuele werkplekinformatie over chemische producten). Dit zien we als een noodzakelijke stap om een sterke volumevergroting te kunnen realiseren en daarbij ons kwaliteitsniveau te kunnen blijven waarborgen.'

Milieu

Kerseboom was voor de oprichting van KMO ook enkele jaren werkzaam als bedrijfshoofd binnen de sociale werkvoorziening en heeft later vanuit KMO diverse SW-bedrijven als adviseur op diverse management gebieden ondersteund, met daarbij Cross Approach® (een softwaresysteem voor het opzetten, onderhouden en raadplegen van kwaliteits-, arbo- en milieumanagementsystemen) als één van de hulpmiddelen. Tijdens die periode ben ik betrok-

'AFWIJINGEN PLAN JE NIET VAN TE VOREN.'

ken geraakt bij een omvangrijk bodemsaneringsproject die zijn oorsprong vond in het verkeerd omgaan met (milieu)gevaarlijke stoffen. Daardoor ben ik me gaan interesseren van milieuzorg en ben ik gaan nadenken over hulpmiddelen die dat proces konden ondersteunen. Door persoonlijke en maatschappelijke ontwikkelingen kwamen de ideeën over software voor zorgsystemen in een stroomversnelling. Ik heb toen contact opgenomen met Roel Knol en hem gevraagd of hij in staat was met mijn ideeën voor software ter ondersteuning van (milieu)zorgsystemen voor midden- en kleinbedrijven vorm kon geven. Na twee dagen bedenktijd was het antwoord “ja” en was het bedrijf KMO en de database Cross Approach een feit. Cross Approach kan je inzetten voor het vastleggen van beleid en het aansturen van de organisaties door middel van procedures en instructies. De kern is steeds het “vertalen” van complexe processen naar enkelvoudige taken. De taken kunnen dan vervolgens worden toegewezen aan verantwoordelijken en desgewenst worden voorzien van een uitvoeringsfrequentie. Tegelijkertijd worden controlepunten benoemd die dienen ter borging van de uitvoering, zo is de (Deming) cirkel rond.’

Risico-eigenschappen

Hoewel de opzet van Cross Approach universeel was, werd bij de start van KMO allereerst aandacht gegeven aan het inzetten van het softwaresysteem bij het opzetten van milieuzorgsystemen. ‘Een nieuw instituut was het Nationaal Milieu Centrum (NMC), dat namens het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu moest zorgen voor een bredere acceptatie en integratie van milieuzorg bij bedrijven. Voor deze toepassing hebben we het pakket, onder de naam *BMD-Software*, in de markt gezet en hadden we toegang tot het landelijke netwerk van BedrijfsMilieuDiensten (BMD’s). Vanuit de milieuvergunningverlening werd een registratie geëist van stoffen met de risico-eigenschappen volgens het landelijk stoffenregister. In Cross Approach hebben we daar toen een stoffenmodule voor ontwikkeld. Later is vanuit de arbeidsomstandighedenwet de module uitgebreid met mogelijkheden voor het vastleggen van gezondheidsrisico’s.’ Het is erg bewerkelijk om deze gegevens in te voeren en te onderhouden aan KMO werd gevraagd of zij die gegevens niet centraal konden aanleveren. ‘Hieraan hebben we middels Toxic.nl in 2000 gehoor gegeven. Deze database stelt je in staat basiskaarten met gevaarlijke stoffen informatie te downloaden in Cross Approach. We leveren informatie voor elke stof waarvan een MSDS (*material safety data sheet*) beschikbaar is. In de vorm van een basiskaart komt deze informatie beschikbaar. Aan deze basiskaart kan je werkplek specifieke zaken toevoegen waardoor een werkplek instructie kaart (WIK) ontstaat.’ Een WIK is werkplek specifiek en informeert werknemers aan welke risico’s ze blootstaan als ze op hun werkplek met een bepaalde stof werken en hoe ze zich op

hun werkplek tegen die risico’s dienen te beschermen. ‘Maar de informatievoorziening staat niet stil, dus als eerder geleverde informatie wijzigt door een andere MSDS of omdat inzichten met betrekking tot schadelijkheid veranderen, dan wordt elke aangesloten gebruiker van onze Toxic databank daarvan op de hoogte gebracht.’

Lees meer over Regis op pagina 6.

Bert Kerseboom vertaalt complexe processen van kwaliteit-, arbo- en milieuzorg naar enkelvoudige taken.

REGISTREER HET

Voor veel organisaties is het opzetten en onderhouden van een volwaardig kwaliteits-, arbo- of milieuzorgsysteem toch een te grote belasting. Het bedrijf is al tevreden als het kan voldoen aan de wettelijke eisen, eventueel aangevuld met specifieke eisen vanuit de eigen branche. Voor dat doel heeft KMO in 2003 Regis't® ontworpen.

Regis't is een online auditinstrument dat voorziet in die behoefte en waarvoor de gebruiker géén software hoeft te installeren want het werkt via internet. Via inlogcodes of een inloglink kun je op je eigen werkplek een audit voorbereiden, op locatie gegevens in (laten) voeren en deze daarna thuis bekijken. 'Bij de introductie hebben we ons in eerste instantie gericht op het monitoren van de arbeidsomstandigheden en dus op de uitvoering van de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E)', legt Bert Kerseboom uit. Bij de introductie is nauw samengewerkt met diverse branches zoals: de zorgsector, de installatie- en isolatiebranche, gezond transport en schoonmaak.

Branchekennis

'Door onze software te combineren met specifieke branchekennis, ontstaat voor een deelnemende organisatie een herkenbaar branche product met veel specifieke kennis, oplossingen en relevante naslag (waaronder directe link naar arbocatalogi). Alle branche producten zijn (wettelijk) erkende RI&E-instrumenten, waarvan de inhoud van de RI&E-vragenlijsten constant wordt bewaakt en indien nodig direct wordt bijgewerkt, waardoor een gebruiker altijd over de laatste stand van zaken beschikt. Omdat niet alle bedrijven toegang hebben tot een branche systeem, heeft KMO inmiddels ook een eigen universele RI&E-standaard ontwikkeld, *ArboTaken*. Vrijwel alle organisaties die over een bedrijfslicentie voor Regis't beschikken, gebruiken ArboTaken als basis en vullen die aan met bedrijfsspecifieke RI&E-vragen.' In het totaal beschikken meer dan drieduizend organisaties over een account op één van onze toepassingen. De ervaringen van gebruikers zijn voor KMO waardevol als het gaat om de doorontwikkeling van het programma en rapportage mogelijkheden. 'Bran-

ches en organisaties die ons auditinstrument al gedurende lange tijd gebruiken kunnen met het systeem ook management en statistische overzichten produceren', aldus Kerseboom. Een van de gebruikers met een bedrijfsspecifieke RI&E-vragenlijst is de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), onderdeel van het Ministerie van Justitie. DJI gebruikt Regis't als basis voor de landelijke uitvoering van de RI&E, maar ook voor het bewaken van voorschriften uit de gebruiksvergingen aangevuld met DJI specifieke zaken. Alle locaties binnen de dienst hebben een eigen coördinatoraccount en kunnen het systeem zelfstandig inzetten met een RI&E-plan als basis. Volgens Kerseboom was het voor de betrokkenen een bijzondere gewaarwording dat ze, met meer dan honderd locaties, in vier regio's en met verschillende diensten, vrijwel direct aan de slag konden.

Het voortouw nemen

Kerseboom is er voorstander van dat bedrijven zelf actief het voortouw nemen als het gaat om uitvoering te geven veiligheid op de werkplek en binnen een organisatie. Het zelf uitvoeren van de RI&E is daar een goed voorbeeld van. 'Met Regis't kan je de RI&E-taken met meerdere personen uitvoeren en toch centraal het overzicht bewaren en kan je de RI&E opdelen in (deel)RI&E's, waardoor er een lagere impact op de organisatie is, maar naar verloop van tijd toch een compleet beeld ontstaat. De RI&E is dan een continue proces geworden (en geen momentopname)', legt Kerseboom uit. Met een goed opgezet systeem (combinatie van software en content) kun je op elk moment, met een minimum aan personele capaciteit, inzichtelijk maken in hoeverre een organisatie voldoet aan de gestelde eisen (*compliance*). Kerseboom erkent dat 'zoals bij elk systeem' het tot standbrengen van een RI&E-systeem best wel een klus is. 'Maar het in standhouden kost veel minder energie.' Volgens Kerseboom kan het auditsysteem worden ingezet bij andere ontwikkelingen zoals gecombineerde rondgangen, waarbij *safety* en *security* worden gecombineerd met milieuaspecten, maar ook bij toepassingen op het gebied van voedselveiligheid en het bewaken van SLA's (*service level agreements*).